

Láhka**bivddu birra Deanu čázadagas Suoma ja Norgga gaskasaš soahpamuša láhkaásahansuorgái gullelaš mearrádusaid fápmuibidjamis ja heiveheamis**

Riikkabeivviid mearrádusa mielde mearriduvvo:

1 §

Fápmuibidjan

Suoma dássevárdi ja Norgga gonagasriikka ovddasteaddjit dahke Helssegis čakčamánu 30. beaivve 2016 soahpamuša, man láhkaásahansuorgái gullelaš mearrádusat leat lánkan fámus dakkárin go Suopma lea daidda čatnasan.

2 §

Soahpamuš bivdonjuolggadusa mearrádusain spiehkastan dihte

Eana- ja meahcedoalloministeriija dahká Norgga ráđdehusain dahje dán mearridan eiseválddiin 6 ja 7 artihkkalis oavvilduvvon soahpamuša das, goas bivdonjuolggadusa mearrádusain sáhtá spiehkastit ja soahpamuša das, goas gávdnojit beavdegirjji 5 artihkkalis oavvilduvvon ovddalgihtii sohppojuvvon muddendoaibmabijut bivdonjuolggadusas meroštallon eavttuin. Soahpamuša dahkamis čuvvojuvvo sámediggelága (974/1995) 9 §:s mearriduvvon ráđđadallangeatnegasvuohta.

Dán soahpamuša vuodul sáhtá spiehkastit bivdonjuolggadusa mearrádusain, mat gusket:

- 1) gildui dahje ráđdehussii bivdit dihto bivdosiin dahje bivdovugiin;
- 2) gildui dahje ráđdehussii bivdit dihto áigemeari áigge dahje dihto guovllus;
- 3) atnit oavvilduvvon bivdosiid meari ráđdejemii;
- 4) sálašearrái;
- 5) lohpemeriide;
- 6) ráđdejoškaossodaga bivdoavádatjuhkui;
- 7) gildui váldit dihto sohkaallái gullelaš dahje dihto sturrosaš guliid;
- 8) bivdosiid ráhkadussii; dahje
- 9) 1—8 čuoggáide buohtastahti, bivdonjuolggadusa ollašuttimii guoskevaš eará muddendoaimmaide.

3 §

Spiehkastatlobi mieđiheaddji eiseváldi

Soahpamuššii guoskevaš bivdonjuolggadusa 38 §:s oavvilduvvon doaibmaválddalaš eiseváldi lea Lappi ELY-guovddáš.

4 §

Guolledávddaid dustemis vástideaddji eiseváldi

Soahpamuša 15 artihkkala 7 čuoggás oaivvilduvvon doaibmaválddálaš eiseváldi lea Elintarvikturvallisuusvirasto.

5 §

Riikkaid oktasaš čuovvun- ja dutkanjoavku

Eana- ja meahccedoalloministeriija soahpá Norgga doaibmaválddálaš eiseváldiin soahpamuša 12 artihkkala 2 čuoggás oaivvilduvvon čuovvun- ja dutkanjoavkku mandáhtas ja namada ovddasteaddjiid jovkui.

6 §

Dikšunplána válmmaštallan ja nannen

Luondduriggodatguovddáš vástida Suoma hárrái soahpamuša 4 artihkkalis oaivvilduvvon dikšunplána válmmaštallamis sihke 12 artihkkalis oaivvilduvvon Deanu čázádaga guollenáliid čuovvumis ja dutkamis.

Luondduriggodatguovddáš galgá válmmaštallat plána ovttasráđiid Lappi ELY-guovddážiin ja guovllus doaibmaválddálaš guolástanlága (379/2015) 23 §:s oaivvilduvvon guolledoalloguovlluin.

Dikšunplána nanne Eana- ja meahccedoalloministeriija. Soahpamuša 4 artihkkala 5 čuoggás oaivvilduvvon dikšunplána nuppástusaide guoskevaš evttohusas nuppi oassebeallái mearrida Eana- ja meahccedoalloministeriija.

7 §

Sálašregisttar

Luondduriggodatguovddáš lea soahpamuša 13 artihkkalis oaivvilduvvon elektrovnnalaš sálašregistara ja dasa guoskevaš lohpevuodnregistara doaibmaválddálaš registtardoalli. Dat vástida registara stivren dihte vealtameahtun diehtovuogádaga bajásdoallamis ja ovddideamis ovttasráđiid bivdolojiid vuovdimis vástideaddji oassebeliin.

Sálašregistarii vurkejuvvojit bivdonjuolggadusa 30 §:s oaivvilduvvon dieđuid lassin guolásteaddji namma, oktavuodadieđut ja adnojuvvon bivdolohepetiipa. Sálašregistardieđuid sáhtá luohpadit Suoma olggobeale eiseválddiide, almmá ahte čiegusindoallannjuolggadusat dan hehttejit. Ná Suopma sáhtá dikšut guolleriggodagaid dikšumii ja suodjaleapmái gullevaš geatnegasvuodaidis. Dieđuid sáhtá luohpadit dasa lassin bivddu gozihaneiseválddiide goziheami várás sihke guolledoalloeiseválddiide plánen dihte guolleriggodagaid dikšuma, almmá ahte čiegusindoallannjuolggadusat dan hehttejit. Sálašregistarii válđojuvvon heaggadieđut jávkaduvvojit registaris viđa jagi geažes dan jagi nohkamis, man áigge olmmoš lea addán mañimuš sálašlammuhusa. Jos dán lágas ii nuppeláhkai mearriduvvo, de heaggadieđuid čiegusindoallamii ja luohpadeapmái heivehuvvo eiseválddiid doaimma almmolašvuodas addojuvvon lánka (621/1999) sihke heaggadieđuid eará gieđahallamii heaggadiehtolánka (523/1999).

Bivdonjuolggadusa 30 §:s oaiivilduvvon sálašdieđuide guoskevaš almmuhangeatnegasvuoda galgá čuovvut maiddá soahpamuša 2 artihkkala 2 čuoggás oaiivilduvvon Deanu čázádaga luossagoargnguovllus. Stáhtarádi ášahusa vuodul sáhtá mearridit dárkileappot, mo sálašdieđut galget almmuhuvvot.

Luondduriggodatguovddáš galgá addit sálašdiehtoalmmuhusas guolásteaddjái vuostáiváldinduođaštusa, man dát galgá dárbbu mielde čájehit lohpevuovdima oktavuodas. Vuostáiváldinduođaštus sáhtá addojuvvot elektrovnnalaččat dahje merkejuvvot njuolga lohpevuovdinvuogádahkii.

8 §

Bivdolobiid vuovdima lágideapmi

Soahpamuša 10 artihkkalis oaiivilduvvon bivdolobiid vuovdima lágideamis vástida Lappi ELY-guovddáš. Guovllus doaibmaválddálaš guolledoalloguovlu vástida bivdolobiid vuovdima lágideamis 1.1.2019 rájes.

Oassebealli, mii vástida vuovdima lágideamis, sáhtá soahpat priváhta bálvalusbuvttadeaddjiin dahje bivdorievtti hálddašeaddjin doaibmi osolašgottiin (*bálvalusbuvttadeaddji*) bivdonjuolggadusa 4 §:a 3 ja 4 čuoggás oaiivilduvvon fanasbivdo- ja gáddebivdolobiid vuovdimis. Soahpamuš ii sáhte guoskat bivdonjuolggadusa 5 §:a 4 momeanttas oaiivilduvvon dihtoearrái gullevaš bivdolobiide.

Bálvalusbuvttadeaddji galgá leat luottehahti ja áššedovdi. Bálvalusbuvttadeaddjis galget leat dán barggu dikšuma várás tehnikkalaš, ruđalaš ja doaimmalaš gearggusvuodat. Lohpevuovdima lágideaddji galgá dahkat čálalaš soahpamuša bálvalusbuvttadeaddjiin dása gullevaš barggu sisdoalus, lohpevuovdima ruhtageavahančilgehusas ja dán doaimma dikšuma dáfus eará dárbbalaš áššiin. Lohpevuovdima lágideaddji galgá maiddá soahpat dan govtolaš mávssus, mii berrojuvvo dán barggu ovddas ja man máksá lohpeoasti ja mii sáhtá leat eanemustá vihtta proseantta lobi hattis.

Lohpevuovdimis vástideaddji luohpada vuovduvvon bivdolobiin čoggon lohpeboaduid Eana- ja meahccedoalloministeriija kontui dan áigemeari áigge, mas sohppojuvvo Eana- ja meahccedoalloministeriija ášahusa vuodul.

Lohpevuovdimis vástideaddji ja bálvalusbuvttadeaddji leaba geatnegahtton lágidit guolásteaddjái vejolašvuoda beassat elektrovnnalaš sálašregistarii, vai sáhtá deavdit geatnegahtton sálašdieđuidis. Dát seamma geatnegasvuoha lea maiddá eará oassebealis, mii luohpada bivdolobi soahpamuša 2 artihkkala 2 čuoggás oaiivilduvvon Deanu čázádaga luossagoargnguovllus.

9 §

Fásta ássan Deanu čázádaga johkalegiin

Bivdonjuolggadusa 2 §:a 1 momeantta 1 čuoggás oaiivilduvvon, Deanu čázádaga johkalegiin fásta ássi olmmožin adnojuvvo dakkár olmmoš, gean ruovttugiieldalága (201/1994) 2 §:s oaiivilduvvon ruovttugiieldan lea bivdoáigodaga ovddit kaleanddarjagi mañimuš beaivve leamaš Ohcejohka dahje Anár ja guhte lea duođalaččat ássan Deanu čázádaga johkalegiin bivdoáigodaga ovddit jagi áigge uhcimustá čieža mánotbaji.

10 §

Bivdolobiid hattit

Bivdonjuolggadusa 4 §:s oavvilduvvon bivdolobiin berrojuvvojit čuovvovaš mávssut:

- 1) almmolaš báikegoddelašlohpi 40 euro/bivdoáigodat;
- 2) báikegoddelačča stággobivdoloohpi 150 euro/bivdoáigodat, goittotge vuollel 18-jahkásaččaide 40 euro/bivdoáigodat;

3) bivdonjuolggadusa 5 §:a 4 momeanttas oavvilduvvon lohpearrái gullelaš bivdorievtti hálldašeaddji fanasbivdoloohpi lea 10 euro/bivdoáigodat ja gáddebivdoloohpi 5 euro/bivdoáigodat, goittotge eanemustá oktiibuot 150 euro bivdoáigodagas.

Bivdonjuolggadusa 4 §:a 3 ja 4 čuoggás oavvilduvvon bivdolobiid haddi vuodđuduvvá ng. dábálaš haddái, man meroštallamis váldojuvvo vuhtii sullasaš bivdolobiid márkandilli. Hatti sáhtta mearridit earáláganin lohpeavádaga, lohpešlájá ja áigemeari vuodul. Haddi mearriduvvo Eana- ja meahccedoalloministeriija ášahusa vuodul čuovvovaš rievddadangaska olis:

- 1) fanasbivdoloohpi 40—150 euro/bivdoáigodat;
- 2) gáddebivdoloohpi 25—150 euro/bivdoáigodat; ja
- 3) Anárjogas Máhtegeavgná bajábealde ja Skiehččanjogas fatnasis ja gáttis bivdu 10—150 euro/bivdoáigodat.

11 §

Bivdoloheboaduid geavahanákkat

Bivdonjuolggadusa 4 §:s oavvilduvvon bivdolobiin čoggon ruđat geavahuvvojit:

- 1) buhtadusaide, mat máksojuvvojit lobiid ávkinatnimmii vuodđuduvvi geavaheamis rádjejohkaguovllu čáhceguovllu eaiiggádiidda;
- 2) bivdogoziheami ja lohpevuovdima lágidangoluide; sihke
- 3) guollenáliid čuovvun- ja dutkangoluide sihke sálašregistara bajásdoallan- ja ovddidangoluide.

Eana- ja meahccedoalloministeriija nanne ovddit jagi áigge čoggon lohpeboaduid juohkáseami 1 momeanttas mearriduvvon geavahanulbmiliid gaskkas. Lohpevuovdima lágideamis 8 §:a mielde vástideaddji oassebealli juohká ovddit jagi áigge čoggon lohpeboaduid 1 momeantta 1 čuoggás daddjojuvvon buhtadusaide rádjejohkaguovllu čáhceguovlluid eaiiggádiidda. Jos čáhceguovllu eaiiggádii juogus boahhti mearri livččii eanemustá 50 euro, de ruđat eai juhkkajuovvo eaiiggádii muhto dat báhcet guolledoalloguvlui. Buhtadusat eai adnojuvvo stáhtaruhtadoarjalágas (688/2001) oavvilduvvon stáhtaruhtadoarjjan. Buhtadusoazžumiid boarásmuovvamii heivehuvvo guolástanlága 85 §.

Eana- ja meahccedoalloministeriija ášahusa vuodul sáhtta mearridit dárkileappot 1 momeanttas oavvilduvvon ruđaid geavahanákkain.

12 §

Sierra bivdolohepearri

Bivdonjuolggadusa 5 §:a 4 momeanttas oavvilduvvon bivdolohepearri mearri nannejuvvo Eana- ja meahccedoalloministeriija ášahusa vuodul. Mearri nannemis galgá váldojuvvo vuhtii eará sajis go Deanu čázadaga johkaleagis fásta ássi bivdorievtti hálldašeaddjiide gullelaš osodat guovllu bivdorivttiin.

Lohpeavádaga bivdorievtti hálddašeaddjis, guhte ássá fásta eará sajis go Deanu čázádaga johkalegiin ja gean ossodatlohku oktasaš čáhceguovllu rádjejohkaguovllus lea 0,5 dahje guhte oamasta dan vástideaddji priváhta čáhceguovllu, lea giddodaga nammii vuoigatvuohta oastit ovttá lohpejándora lohpeearis. Ovdalis oaivvilduvvon oamastusossodaga dahje čáhceguovllu oamastusa meari badjelmanni oamastus addá vuoigatvuođa oastit lohpejándora oamastusa meari ektui. Lohpevuovdimis vástideaddji meroštallá osolašlogahallama vuodul gerddona, man mielde vuoigatvuohta lohpaí mearrašuvvá.

Eará sajis go Deanu čázádaga johkalegiin fásta ássi bivdorievtti hálddašeaddji galgá lobi oasttedettiin čájehit iežas oamastanosodaga dahje čáhceguovllu oamastusa meari.

Lobiid juohkáseamis ja daid mieđihanmeannudeamis sáhtá mearridit dárkileappot Eana- ja meahcedoalloministeriija ásašusa vuodul.

13 §

Soahpamuša báikkálaš čuovvunjoavku

Lappi ELY-guovddáš ásaša báikkálaš čuovvunjoavkku árvvoštallat soahpamuša váikkuhusaid. Báikkálaš čuovvunjoavku sáhtá dahkat árvalusaid ja evttohusaid bivddu lágideamis ja guollenáiid dikšumis sihke oktiiheivehit sierra oainnuid guovllus. Báikkálaš čuovvunjoavku galgá dasa lassin gaskkustit báikkálaš árbediehtomáhtu soahpamuša 12 artihkkalis oaivvilduvvon čuovvun- ja dutkanjovkui sihke luossanáliide guoskevaš dieđalaš dutkanbohtosiid čanasjoavkkuide.

Báikkálaš čuovvunjoavku ásašuvvo viđa jahkái hávil ja das leat lahttun bivdorievtti hálddašeaddjiid, bivdoturismmain bargi olbmuid, guovllu gielddaid, guolledoalloorganisašuvnnaid, hálddahusa, guolledoalloguovllu ja Sámedikki ovddasteaddjit.

14 §

Deanu čázádaga fanasregisttar

Bivdonjuolggadusa 36 §:s oaivvilduvvon Deanu čázádaga fanasregisttarin lea čáhcefiervo-registara birra addojuvvon lága (424/2014), maŋnelis *čáhcefiervoregistarláhka*, 1 §:s oaivvilduvvon čáhcefiervoregistar.

Deanu bivdofatnasiid registreremii heivehuvvo čáhcefiervoregistaris addojuvvon láhka maŋnelis 15—17 §:s mearriduvvon spiehkastagaiguin.

15 §

Fatnasa registreren

Fanaseaiggát galgá registreret fatnasa ovdalgo dan oažžu geavahit bivddus rádjejohkaossodagas. Deanu čázádaga fanasregistarii registrerejuvvon ja maŋnelis 16 §:s oaivvilduvvon registtardovddaldagain spesifiserejuvvon fatnasa ii oaččo geavahit Deanu čázádaga olggobealde.

Deanu čázádaga johkalegiin fásta ássi bivdorievtti hálddašeaddjis lea vuoigatvuohta registreret golbma fatnasa. Jos olmmoš dahje dán hálddašan fitnodat bargá bivdoturismmain, de sus ja su hálddašan fitnodagas lea vuoigatvuohta registreret vihttanuppelot fatnasa.

Eará sajis go Deanu čázádaga johkalegiin fásta ássi bivdorievtti hálddašeaddjis lea vuoigatvuohta registreret giddodaga nammii ovttá fatnasa dainna eavttuin, ahte giddodaga ossodat-

lohku oktasaš čáhceguovllus rádjejohkaguovllus lea 0,5 dahje giddodahkii gullá dan vástideaddji sturrosaš priváhta čáhceguovllu.

Deanu čázádaga johkalegiin fásta ássi olbmoss lea vuoigatvuohta registreret ovttá fatnasa.

Seamma dálldollui gullevaš olbmuid nammii registreret oaivvilduvvon fatnasiid mearri oktiibuot ii oáččo mannat badjel ovdalis namuhuvvon alimusmeriid. Fatnasa ii oáččo registreret vuollel 15-jahkásaš olmmo nammii.

Bivdolojiid vuovdima lágideamis 8 §:a mielde vástideaddji oassebealli doaibmá čáhcefiervoregistaris addojuvvon lága 28 §:a 1 momeanttas oaivvilduvvon soahpamušregistrerejeaddjin, mii dikšu čáhcefiervoregistaris addojuvvon lága 28 §:a 2 momeanttas oaivvilduvvon doaimmaid ja dahká Johtalusa dorvvolašvuođavirgebáikái registrerenmearrádusa várás árvvoštallama registrerenvuoigatvuođa eavttuid ollašuvvamis. Fanaseaiggát galgá čielggadit fatnasa registrerenvuoigatvuhtii guoskevaš áššiid.

16 §

Registtardovddaldat ja -galba

Registrerema oktavuodas fanaseaiggát oazžu spesifiserejeaddji registtardovddaldaga ja -galbba, man bidjamis fatnasii son galgá ieš fuolahit. Registtargalbba ii oáččo luohpadit nubbái ja dan duššamis dahje jávkamis galgá dalán almmuhit Johtalusa dorvvolašvuođavirgebáikái. Registtargalbba ii oáččo sirdit eará fatnasii iige dan oáččo geavahit eará go registrerejuvvon fatnasis.

Johtalusa dorvvolašvuođavirgebáiki sáhtá addit dárkilet mearrádusaid registtargalbba teknihkalaš iešvuođain ja dan merkemis.

17 §

Fatnasa jávkadeapmi registaris

Fanas galgá jávkaduvvot registaris golmma mánotbaji sisa das, go fanaseaiggát ii šat deavde fatnasa registrerenvuoigatvuhtii guoskevaš eavttuid, fanas ii leat šat anus dahje dat lea duššan dahje jos fanaseaiggát ieš dan čálalaččat bivdá.

Eaiggát lea geatnegahtton máhcahit registaris jávkaduvvon fatnasa registtargalbba 15 §:a 6 momeanttas oaivvilduvvon soahpamušregistrejeaddjái mánotbaji sisa das, go lea ožžon dieđu fatnasa jávkadeamis registaris.

18 §

Fápmuiboahhtin

Soahpamuša eará mearrádusaid go lálkaásahansuorgái gullevaš mearrádusid fápmuiboahhtimis meariduvvo stáhtaráđi áshusa vuodul.

Dáinna lágain gomihuvvo

1) Norggain Deanu guolástanbire oktasaš bivdonjuolggadusa birra dahkkojuvvon soahpamuša ja dasa guoskevaš bivdonjuolggadusa dihto mearrádusaid dohkkeheamis addojuvvon lálka (1197/1989); ja

2) Deanu bivdonjuolggadussii guoskevaš soahpamuša ja bivdonjuolggadusa dihto mearrádusaid dagahan massimiid buhttemis addojuvvon lálka (501/1991).

Ovdalis 2 momeantta 2 čuoggás namuhuvvon lálka heivehuvvo goittotge daidda buhtadusaide, maidda guoskevaš doaimmahus galgá Eanamihtidanlágádusa mearrádusa mielde dahkkojuvvot ovdal dán lága fápmuibohtima.

Ovdalis 2 momeantta 1 čuoggás namuhuvvon lága vuodul Deanu bivdofanasregistarii registrerejuvvon bivdofatnasa registreren bissu fámus, jos dán lága 17 §:s ii nuppeláhkai daddjojuvvo.

Dat mii 6 §:a 2 momeanttas mearriduvvo ovttasbarggus doaibmaválddálaš guolledoalloguovlluin dikšunplána válmmaštaladettiin, guoská juovlamánu 31. beaivvi rádjai 2018 gomiuvvon guolástanlága (286/1982) 68 §:s oaivvilduvvon, guovllus doaibmi guolástanguvlui.

Helssegis njukčamánu 24. beaivve 2017

Dássevárdi Presideanta

Sauli Niinistö

Eanadoallo- ja birasministtar Kimmo Tiilikainen